

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูส่วนจังหวัด สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูส่วนจังหวัด สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูส่วนจังหวัด
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูส่วนจังหวัด สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูตำแหน่งต่าง ๆ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม จำนวน 2,385 คน จากโรงเรียน 331 โรงเรียน ประชากรที่เป็นครูใหญ่ จำนวน 331 คน คิดเป็นร้อยละ 13.88 เป็นผู้ช่วยครูใหญ่ 55 คน คิดเป็นร้อยละ 2.31 และเป็นครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา จำนวน 1,999 คน คิดเป็นร้อยละ 83.81 ประชากรในกลุ่มตัวอย่างจะต้องให้ความเห็นต่อแบบประเมิน 2 แบบ กับแบบสอบถามความคิดเห็นอีก 1 ชุด คือแบบประเมินที่ตรงกับงานในหน้าที่ แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครู และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาความดีความชอบ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินและแบบสอบถามต่าง ๆ จากการศึกษาคนควา แลวนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข ต่อมานำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 29 ท่าน ตรวจแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง แลวนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาปรับปรุงในขั้นสุดท้าย จึงนำไปใช้ในการวิจัย ซึ่งแบบประเมินและแบบสอบถามดังกล่าวประกอบด้วย

ก. แบบประเมินผลงานครู 5 แบบ เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ได้แก่

(1) แบบประเมินผลงานครูใหญ่ จำนวน 46 ข้อ

(2) แบบประเมินผลงานผู้ช่วยครูใหญ่ จำนวน 36 ข้อ

(3) แบบประเมินผลงานครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา จำนวน 31 ข้อ

(4) แบบประเมินผลงานพิเศษ จำนวน 20 ข้อ

(5) แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครู จำนวน 30 ข้อ

ข. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาความดีความชอบ จำนวน 21 ข้อ ซึ่งเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเห็น " เห็นด้วย " หรือ " ไม่เห็นด้วย " ตลอดจนคำถามแบบปลายเปิด

3. การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากหัวหน้าหมวดการศึกษาทุกอำเภอและทุกกิ่งอำเภอในการแจกและเก็บแบบสอบถาม โดยแจกแบบสอบถามถึงโรงเรียนตลอดจนนำส่งแบบสอบถามถึงผู้วิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ก. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่างประชากรโดยใช้คาร์ยละเอียด

ข. วิเคราะห์ความเห็นของประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อแบบประเมินผลงานแต่ละแบบ โดยวิธีหาค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ ของรายการประเมิน หัวข้อใดมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ก็แสดงว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย ที่จะนำไปใช้สร้างเกณฑ์ประเมินผลงานปฏิบัติงาน แต่ถ้าหากค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ก็แสดงว่าประชากรใน

กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยกับรายการประเมินข้อนี้

ค. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาความดีความชอบ โดยใช้การร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหาของคำตอบ ข้อใดมีประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเกินกว่าร้อยละ 65 ก็แสดงว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่จะนำไปใช้เป็นหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาความดีความชอบ

ง. นำรายการประเมินข้อที่ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมาสร้างเป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่ เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูช่วยครูใหญ่ เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานพิเศษ เกณฑ์ประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครู ตลอดจนสร้างหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาความดีความชอบ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พอสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม หรือข้อมูลส่วนตัวของประชากรในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2,172 คน มีดังนี้

ก. เพศ ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 1,530 คน คิดเป็นร้อยละ 70.44 เป็นหญิง 642 คน คิดเป็นร้อยละ 29.56 ของประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

ข. อายุ ประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 1.10 อายุ 20 - 30 ปี จำนวน 918 คน คิดเป็นร้อยละ 42.26 อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 537 คน คิดเป็นร้อยละ 24.73 อายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 693 คน คิดเป็นร้อยละ 31.91 ของประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

ค. วุฒิครู ประชากรในกลุ่มตัวอย่างไม่มีวุฒิกู จำนวน 314 คน

คิดเป็นร้อยละ 14.46 วุฒิป.กศ. หรือเทียบเท่า จำนวน 857 คน คิดเป็นร้อยละ 39.45 วุฒิป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า จำนวน 973 คน คิดเป็นร้อยละ 44.80 วุฒิปริญญาตรี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 ของประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

ง. อายุราชการ ประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีอายุราชการต่ำกว่า 2 ปี จำนวน 192 คน คิดเป็นร้อยละ 8.84 อายุราชการ 2 - 10 ปี จำนวน 901 คน คิดเป็นร้อยละ 40.82 อายุราชการ 11 - 20 ปี จำนวน 449 คน คิดเป็นร้อยละ 20.68 อายุราชการ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 630 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 ของประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

จ. ระดับตำแหน่ง ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการ

ระดับ 1 จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 11.88
 ระดับ 2 จำนวน 503 คน คิดเป็นร้อยละ 23.16
 ระดับ 3 จำนวน 571 คน คิดเป็นร้อยละ 26.29
 ระดับ 4 จำนวน 728 คน คิดเป็นร้อยละ 33.51
 ระดับ 5 จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 5.11
 ระดับ 6 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.05
 ของประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

2. รายการประเมินผลงานในแต่ละแบบประเมิน

ก. แบบประเมินผลงานครูใหญ่ ค่าเฉลี่ยของรายการประเมินทุกข้อ อยู่ระหว่าง 3.79 ถึง 4.64 ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดกับรายการประเมินข้อ 3 คือ บริหารงานตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 2 จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 32 คือ ความคมหรือจัดทำหลักฐานการเงิน เอกสารและบัญชีต่าง ๆ ให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน ข้อ 19 คือ เอาใจใส่ความคุมงานให้ดำเนินไปตามแผนงานวิชาการที่วางไว้ ข้อ 16 คือ จัดแบ่งงานมอบหมายหน้าที่การทำงาน ให้ผู้ร่วมงานตามความรู้ ความถนัด ความสนใจ ของแต่ละคน

อย่างเหมาะสม ข้อ 29 คือ ความคุมหรือจัดทำทะเบียนพัสดุครุภัณฑ์ หรือทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียนในถูกต้อง เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน และข้อ 33 คือ ความคุมหรือจัดทำทะเบียนต่าง ๆ ให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบันเสมอ ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 3 จำนวน 3 ข้อ ใดแก ข้อ 4 คือมีความสามารถในการบริหารงานก่อให้เกิดความสามัคคีอันดียิ่งในโรงเรียน ข้อ 28 คือ ความคุมงานสารบรรณ ในถูกต้อง เรียบร้อยและรวดเร็วทันเวลา และข้อ 21 คือ ความคุมการเรียนการสอนให้ดำเนินไปตามโครงการสอนประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้ายในข้อ 39 คือ ส่งเสริมให้มีสมาคมหรือชมรมศิษย์เก่าของโรงเรียน และให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมนี้เป็นอย่างดี

ส่วนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการประเมินทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.54 ถึง 0.94 แสดงว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นใกล้เคียงกัน

จากค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานดังกล่าวแล้ว จึงเห็นว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่จะนำรายการประเมินทั้งหมดไปใช้จริง

ข. แบบประเมินผลงานผู้ช่วยครูใหญ่ ค่าเฉลี่ยของรายการประเมินทุกข้ออยู่ระหว่าง 3.64 ถึง 4.58 ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดกับรายการประเมินในข้อ 3 คือ ช่วยเหลือครูใหญ่ดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ให้สำเร็จจุดลงไป ด้วยดี เห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 2 ในข้อ 2 คือ ช่วยเหลือครูใหญ่ในการวางแผนงานของโรงเรียนและเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 3 ในข้อ 17 คือ ให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายในโรงเรียน ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้ายในข้อ 33 คือ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมหรือชมรมศิษย์เก่าของโรงเรียนและเป็นผู้ให้ความสนใจช่วยเหลือในกิจกรรมนี้เป็นอย่างดี และในข้อ 35 คือ สามารถติดต่อขอความร่วมมือและสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากสมาคม มูลนิธิ หน่วยงานหรือชุมชน เพื่อกิจการอันเป็นประโยชน์ของโรงเรียน

ส่วนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการประเมินทุกข้อ อยู่ระหว่าง 0.49 ถึง 0.99 แสดงว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นใกล้เคียงกัน

จากค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานดังกล่าวแล้ว จึงเห็นว่า
ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยที่จะนำรายการประเมินทั้งหมดไปใช้จริง

ค. แบบประเมินผลงานครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา ค่าเฉลี่ยของ
รายการประเมินทุกข้ออยู่ระหว่าง 3.89 ถึง 4.68 ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วย
มากที่สุด กับรายการประเมินในข้อ 8 คือ ชยันตรวจงานและแบบฝึกหัดของนักเรียน
อย่างสม่ำเสมอ และในข้อ 18 คือ ร่วมมือกับนักเรียนจัดห้องเรียนให้อยู่ในสภาพ
เรียบร้อยและสะอาดอยู่เสมอ ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 2 ในข้อ
27 คือ ศึกษาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ สามารถให้ความรู้ใหม่ ๆ แก่นักเรียนได้
ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 3 ในข้อ 19 คือ จัดทำสมุดประจำชั้น
สมุดเรียกชื่อ สมุดรายงาน และอื่น ๆ ใค้อย่างถูกต้องสะอาดเรียบร้อย และเป็นปัจจุบัน
และในข้อ 24 คือ ปรับปรุงวิธีสอนของตนเองอย่างเหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ
ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้ายในข้อ 1 คือ เตรียมการสอนโดยทำ
โครงการสอน บันทึกการสอนไว้อย่างชัดเจน และปฏิบัติได้จริง

ส่วนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการประเมินทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.53
ถึง 0.95 แสดงว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นใกล้เคียงกัน

จากค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานดังกล่าวแล้ว จึงเห็นว่า
ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยที่จะนำรายการประเมินทั้งหมดไปใช้จริง

ง. แบบประเมินผลงานพิเศษ ค่าเฉลี่ยของรายการประเมินทุกข้อ
อยู่ระหว่าง 3.55 ถึง 4.83 ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยมากที่สุดในรายการ
ประเมินข้อ 1 คือ มีการวางแผนงานเพื่อปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตาม
นโยบาย ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 2 ในข้อ 14 คือ งานที่รับ
ผิดชอบเป็นประโยชน์โดยตรงต่อส่วนรวมและความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน ประชากร
ในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 3 ในข้อ 2 คือ ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย
เสร็จทันตามกำหนดเวลา และประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้ายในข้อ

15 คือ สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ โดยไม่ต้องใช้งบประมาณของโรงเรียน

ส่วนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการประเมินทุกข้อ อยู่ระหว่าง 0.37 ถึง 1.03 แสดงว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นค่อนข้างใกล้เคียงกัน จากค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานดังกล่าวแล้ว จึงเห็นว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่จะนำรายการประเมินทั้งหมดไปใช้จริง

จ. แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครู ค่าเฉลี่ยของรายการประเมินทุกข้ออยู่ระหว่าง 3.64 ถึง 4.21 ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดกับรายการประเมินในข้อ 11 คือ มีความอดุสาหะ ขยันขันแข็ง และอดทนในการทำงาน ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเป็นลำดับที่ 2 คือ ความประพฤติดีและมีคุณธรรมประจำใจ ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเป็นลำดับที่ 3 ในข้อ 1 คือ มีวินัยในตนเอง และประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้ายในข้อ 15 คือ เป็นคนคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้องเรียบร้อย

ส่วนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของรายการประเมินทุกข้อ อยู่ระหว่าง 0.61 ถึง 0.98 แสดงว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นใกล้เคียงกัน

จากค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานดังกล่าวแล้ว จึงเห็นว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยที่จะนำรายการประเมินทั้งหมดไปใช้จริง

สรุป

จากรายการประเมินทั้งสิ้น 163 รายการ ในแบบประเมินผลงาน 5 แบบนี้ เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้ว เห็นว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากและเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะนำรายการประเมินทุกข้อไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาความดีความชอบ

ก. รายการสอบถามจำนวน 17 ข้อ นั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยโดยมีค่ามากกว่าร้อยละ 65 มีจำนวน 15 ข้อ โดยเห็นด้วยเป็นอันดับที่ 1 มีค่าร้อยละ 84.23 ในข้อ 13 คือ อนุญาตให้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์ ประเมินผลการปฏิบัติงานและเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้าย มีค่าร้อยละ 68.24 ในข้อ 8 คือ ควรกำหนดกฎเกณฑ์การหักคะแนนวันมาสาย วันลา และวันขาด เพื่อประกอบการพิจารณา ความเป็นความชอบ

ส่วนข้อที่คะแนนไม่ถึงร้อยละ 65 นั้น มีจำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ข้อ 14 ซึ่งได้ ค่าร้อยละ 30.61 คือ ควรขึ้นเงินเดือน 2 ขั้น ให้แก่ครูที่ไปทำการสอนหรือปฏิบัติงานใน โรงเรียนกันดาร โดยไม่ต้องคำนึงถึงผลงาน และข้อ 15 ซึ่งได้ค่าร้อยละ 27.29 คือ ผลการปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาทั้งด้านคุณภาพและปริมาณงานแล้ว ใคร่ค้าต่ำกว่าเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด ควรงดการขึ้นเงินเดือน

ข. การพิจารณาความเป็นความชอบครูในระดับอำเภอและกิ่งอำเภอ นั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็น 3 อย่าง คือ

(1) อำเภอหรือกิ่งอำเภอใช้เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบ การพิจารณาความเป็นความชอบคิดเป็นร้อยละ 50.60

(2) อำเภอหรือกิ่งอำเภอไม่ใช้เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงาน ประกอบ การพิจารณาความเป็นความชอบ คิดเป็นร้อยละ 23.13

(3) ประชากรในกลุ่มตัวอย่างไม่ทราบว่าอำเภอหรือกิ่งอำเภอ พิจารณาความเป็นความชอบครูโดยใช้เกณฑ์ หรือไม่ คิดเป็นร้อยละ 26.27

ค. เกี่ยวกับวิธีการหรือหลักเกณฑ์การพิจารณาความเป็นความชอบครู ที่อำเภอและกิ่งอำเภอปฏิบัติอยู่นั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง ให้ความเห็น 2 อย่าง คือ

(1) ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยกับวิธีการหรือหลักเกณฑ์การ พิจารณาความเป็นความชอบที่อำเภอและกิ่งอำเภอปฏิบัติอยู่ คิดเป็นร้อยละ 55.54 โดยให้ เหตุผลว่า อำเภอหรือกิ่งอำเภอปฏิบัติโดยยึดถือมติของกรมโรงเรียนเป็นหลักในการ

พิจารณา

(2) ประชากรในกลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยกับวิธีการหรือหลักเกณฑ์ การพิจารณาความดีความชอบที่อำเภอและกิ่งอำเภอปฏิบัติอยู่ คิดเป็นร้อยละ 44.46 โดยให้เหตุผลว่า อำเภอหรือกิ่งอำเภอไม่ให้โรงเรียนได้ทราบวิธีการพิจารณาที่แน่นอน และอำเภอหรือกิ่งอำเภอไม่ยึดถือมติของกุ่มโรงเรียนเป็นหลักในการพิจารณา

ง. เกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบในระดับโรงเรียน โดยมี ครูใหญ่เป็นผู้พิจารณานั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็น 2 อย่าง คือ

(1) ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับวิธีการพิจารณาความดี ความชอบซึ่งครูใหญ่เป็นผู้พิจารณา คิดเป็นร้อยละ 75.81 โดยให้เหตุผลว่า ครูใหญ่ให้ความยุติธรรมดี และครูใหญ่เป็นผู้ใกล้ชิด ได้เห็นผลงานตลอดจนวิธีปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน

(2) ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง ไม่เห็นด้วยกับวิธีการพิจารณาความดี ความชอบซึ่งครูใหญ่เป็นผู้พิจารณา คิดเป็นร้อยละ 24.19 โดยให้เหตุผลว่า ครูใหญ่ เล่นพรรคเล่นพวก และครูใหญ่แบ่งงานให้ครูอย่างไม่เป็นธรรม

จ. เกี่ยวกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ควรจะเป็นผู้พิจารณาความดีความชอบ ครู เพื่อเสนอครูใหญ่ตัดสินใจขั้นสุดท้าย (ในระดับโรงเรียน) นั้น ประชากรในกลุ่ม ตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดที่จะให้ คณะกรรมการที่ครูในโรงเรียนคัดเลือก เป็นผู้พิจารณา คิดเป็นร้อยละ 48.25 ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 2 ที่จะให้ ผู้ช่วยครูใหญ่ เป็นผู้พิจารณา คิดเป็นร้อยละ 16.71 และ เห็นด้วยมากเป็นลำดับที่ 3 ที่จะให้คณะกรรมการที่ไต่รับแต่งตั้งจากผู้บริหารเป็นผู้พิจารณา คิดเป็นร้อยละ 14.87

สรุป

เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาความดีความชอบนั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง มีความเห็นดังนี้

ก. หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติจำนวน 17 ข้อ นั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยที่จะนำไปใช้ เป็นหลักปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณา ความดีความชอบ จำนวน 15 ข้อ โดยตัดข้อ 14 และ 15 ออก

ข. การพิจารณาความดีความชอบครู ในระดับอำเภอและกิ่งอำเภอ นั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า มีอำเภอและกิ่งอำเภอจำนวนร้อยละ 50.60 ที่ใช้เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานมาประกอบการพิจารณาความดีความชอบ นอกนั้น ประชากรให้ความเห็นว่าไม่ใช่ และไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 23.13 และ 26.27 ตามลำดับ

ค. เกี่ยวกับวิธีการหรือหลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบครู ที่อำเภอ หรือกิ่งอำเภอที่ปฏิบัติอยู่นั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 55.54 และ 44.46 ตามลำดับ

ง. เกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบในระดับโรงเรียนที่ครูใหญ่เป็นผู้ พิจารณานั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 75.31 และ 24.19 ตามลำดับ

จ. เกี่ยวกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ควรจะเป็นผู้พิจารณาความดีความชอบครู เพื่อเสนอให้ครูใหญ่ตัดสินใจขั้นสุดท้าย (ในระดับโรงเรียน) นั้น ประชากรในกลุ่ม ตัวอย่าง เห็นด้วยมากเป็นอันดับ 1 ที่จะให้คณะกรรมการที่ครูในโรงเรียนคัดเลือกเป็นผู้ พิจารณา คิดเป็นร้อยละ 48.25 ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากเป็นอันดับที่ 2 และที่ 3 คือ ผู้ช่วยครูใหญ่ และคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจากผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 16.71 และ 14.87 ตามลำดับ

เกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูส่วนจังหวัด สังกัดองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครพนม

จากความคิดเห็นของประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการพิจารณาประเมินทั้ง

5 แบบ และความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพิจารณาความดีความชอบ ดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยจึงได้นำรายการประเมินทั้งหมด ที่ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นควยไปสร้างเป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งสร้างหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพิจารณาความดีความชอบ ดังต่อไปนี้

วันประเมิน...../...../.....

แบบประเมินหมายเลข 1 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่)

ชื่อ.....ระดับ.....เงินเดือน.....บาท
โรงเรียน.....อำเภอ / กิ่งอำเภอ .....จังหวัดนครพนม

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของครูใหญ่	คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	มีการวางแผนงาน โครงการของโรงเรียนอย่างชัดเจน และดำเนินงานตามแผนหรือโครงการที่วางไว้					
2	ตัดสินใจสั่งการได้ถูกต้อง และเมื่อสั่งการใดแล้ว มีการติดตามผลงานและรับผิดชอบ					
3	บริหารงานตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย เช่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของร่วมงานและสนับสนุนความคิดที่ดี					
4	มีความสามารถในการบริหารงาน ก่อให้เกิดความสามัคคีอันดียิ่งในโรงเรียน					
5	สร้างความสัมพันธ์กับกรรมการศึกษาและสามารถจูงใจให้กรรมการศึกษาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มใจ					

แบบประเมินหมายเลข 1 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่)

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของครูใหญ่	คะแนน				
		5	4	3	2	1
6	ส่งเสริมให้มีการพบปะกันระหว่างครูในกลุ่มโรงเรียน เพื่อร่วมมือกันปรับปรุงคุณภาพการศึกษา					
7	มีความสามารถในการประสานงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน					
8	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และหาทางดำเนินการตามความคิดนั้น จนเกิดผลดีแก่โรงเรียน					
9	ให้ความเป็นธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนการลงโทษทางวินัย					
10	ตรวจสอบ ประเมินผลงานตนเองและผลงานครู เพื่อแก้ไขและปรับปรุงให้มีผลงานดีขึ้น					
11	จัดสวัสดิการให้บริการแก่ครู ภารโรง ตลอดจนนักเรียน ใ้ได้อย่างเหมาะสมและพอเพียง					
12	ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรในโรงเรียน ทั้งทางราชการและส่วนตัว					
13	ดูแล ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานและประพฤติปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย					
14	มีความสามารถในการจูงใจให้คณะครู ภารโรง ทำงานอย่างเต็มความสามารถจนเป็นผลดีแก่โรงเรียน					
15	กระจายอำนาจหน้าที่ให้คณะครูมีอำนาจในการตัดสินใจ ปฏิบัติหน้าที่การงานและมีความคล่องตัวในการทำงาน					

แบบประเมินหมายเลข 1 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่)

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของครูใหญ่	คะแนน				
		5	4	3	2	1
16	จัดแบ่งงาน มอบหมายหน้าที่การงานให้ครูร่วมงานตามความรู้ ความถนัด ความสนใจของแต่ละคนอย่างเหมาะสม					
17	จัดทำคู่มือปฏิบัติงานของโรงเรียน เพื่อคณะกรรมการจะได้อนโยบาย ระบบ และระเบียบปฏิบัติในการทำงาน					
18	วางแผนงานวิชาการไว้อย่างชัดเจน					
19	เอาใจใส่ควบคุมงานให้ดำเนินไปตามแผนงานวิชาการที่วางไว้					
20	ดูแลให้คณะกรรมการปรับปรุงโครงการสอนให้สอดคล้องกับท้องถิ่นและหลักสูตร					
21	ควบคุมการเรียนการสอนให้ดำเนินไปตามโครงการสอน					
22	สนับสนุนและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนการสอน					
23	จัดประชุมอบรมครูในโรงเรียนเสมอ					
24	ควบคุมและดำเนินการวัดผลการศึกษาให้ถูกต้องตามระเบียบและหลักการวัดผลการศึกษา					
25	ตรวจเยี่ยมห้องเรียนและนิเทศการสอนเสมอ					
26	ส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริม การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน ตลอดจนการแนะแนวการศึกษา					

แบบประเมินหมายเลข 1 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่)

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของครูใหญ่	คะแนน				
		5	4	3	2	1
27	มีการรวบรวมข้อมูลและจัดทำสถิติต่าง ๆ ของโรงเรียนไว้อย่างเป็นระเบียบและเหมาะสม					
28	ควบคุมงานสารบรรณ เช่น การรับ - โต้ตอบหนังสือ เก็บเรื่อง ฯลฯ ให้ถูกต้องเรียบร้อย และรวดเร็วทันเวลา					
29	ควบคุมหรือจัดทำทะเบียนที่สศศรภัณฑ์หรือทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียนให้ถูกต้อง เรียบร้อย และเป็นปัจจุบัน					
30	บันทึกเอกสารต่าง ๆ เช่น สมุดหมายเหตุรายวัน สมุดคำสั่ง สมุดประชุม ฯลฯ ให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน					
31	ควบคุมการจัดทำบัญชีต่าง ๆ เช่น บัญชีเรียกชื่อ บัญชีจัดชั้นเรียน บัญชีแสดงผลการสอบ ฯลฯ ให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน					
32	ควบคุมหรือจัดทำหลักฐานการเงิน เอกสาร และบัญชีต่าง ๆ เช่น บัญชีเงินสด บัญชีแยกประเภท บัญชีจ่ายเงินเดือน บัญชีจ่ายเงินค่าใช้สอย และหลักฐานต่าง ๆ ให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน					
33	ควบคุมหรือจัดทำทะเบียนต่าง ๆ เช่น ทะเบียนนักเรียน ทะเบียนครู ฯลฯ ให้เรียบร้อยและเป็นปัจจุบันเสมอ					
34	มีความรู้แม่นยำ ในระเบียบข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานในหน้าที่					

แบบประเมินหมายเลข 1 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่)

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของครูใหญ่	คะแนน				
		5	4	3	2	1
35	ควบคุม เอาใจใส่ ดูแล บำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารและ และทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียน ให้อยู่ในสภาพ เรียบร้อยไม่สูญหาย					
36	มีความสามารถในการหารายได้พิเศษอย่างเหมาะสม โดยการสนับสนุนของบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อนำไปปรับปรุง อาคารสถานที่และอุปกรณ์การสอนในโรงเรียน					
37	เอาใจใส่ในการปรับปรุงตกแต่งอาคารสถานที่และบริเวณ โรงเรียนให้เรียบร้อย สะอาด สวยงามและปลอดภัย					
38	ส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียน เช่น การแข่งขันกีฬา ละคร คอนเสิร์ต การโต้วาที เป็นต้น					
39	ส่งเสริมให้มีสมาคมหรือชมรมศิษย์เก่าของโรงเรียนและ ให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมนี้เป็นอย่างดี					
40	ส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการควบคุมและออก ระเบียบของห้องเรียน ตลอดจนระเบียบของโรงเรียน					
41	เป็นผู้นำชุมชน ประชาชนยอมรับนับถือ และสามารถให้คำ แนะนำปรึกษาแก่ชุมชนได้					
42	ส่งเสริมให้โรงเรียนใช้แหล่งวิชาการต่าง ๆ ในชุมชน ให้เป็นประโยชน์					

แบบประเมินหมายเลข 1 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่)

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของครูใหญ่	คะแนน				
		5	4	3	2	1
43	ประสานงานและส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ให้ทางโรงเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชน เป็นต้น					
44	ให้บริการแก่ชุมชนในเรื่องต่าง ๆ เช่น อาคารสถานที่ ข้าราชการ และวิชาการต่าง ๆ ตามความต้องการของชุมชน					
45	จัดให้มีการประชุม อภิปรายร่วมกันระหว่างครูกับประชาชนเกี่ยวกับปัญหาและบทบาทของโรงเรียน					
46	สามารถติดต่อขอความร่วมมือและการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากสมาคม มูลนิธิ หน่วยงานหรือชุมชน เพื่อกิจการอันเป็นประโยชน์ของโรงเรียน					
	รวม					

รวมคะแนนที่ได้.....คะแนน แปลงเป็นค่าร้อยละได้.....
 แปลงเป็นค่าระดับคะแนนได้.....หน่วยการทำงาน.....หน่วย
 ผลคูณระหว่างค่าระดับคะแนนกับหน่วยการทำงาน.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
 ตำแหน่ง.....

วันที่ประเมิน...../...../.....

แบบประเมินหมายเลข 2 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ช่วยครูใหญ่)

ชื่อ.....ระดับ.....เงินเดือน.....บาท

โรงเรียน.....อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัดนครพนม

ข้อ ชก	รายการการปฏิบัติงานของ <u>ผู้ช่วยครูใหญ่</u>	คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	วางแผนงานและโครงการต่าง ๆ สำหรับงานที่รับผิดชอบ					
2	ช่วยเหลือครูใหญ่ในการวางแผนงานของโรงเรียน					
3	ช่วยเหลือครูใหญ่ดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี					
4	เสนอแนวความคิดและโครงการที่เป็นประโยชน์แก่ โรงเรียน					
5	มีความรู้ในงานและสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ ได้ถูกต้อง เหมาะสมและรวดเร็ว					
6	มีความสามารถในการบริหารงานโรงเรียนและสามารถ ตัดสินใจได้อย่างเหมาะสมในกรณีครูใหญ่ไม่อยู่					
7	ปฏิบัติงานที่ครูใหญ่มอบหมายด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่ และได้ผลงานตามเป้าหมาย					
8	จัดเตรียมข้อมูล ให้คำชี้แจงเรื่องราวเกี่ยวกับงานที่ รับผิดชอบทั้งหมดได้เป็นอย่างดี					
9	ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบให้บริการแก่คณะครูและ นักเรียนอย่างเต็มที่					

แบบประเมินหมายเลข 2 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่)

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของครูใหญ่	คะแนน				
		5	4	3	2	1
10	มีความสามารถในการจัดระบบงานและการติดตามผลงาน					
11	ส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรในโรงเรียนทั้งในทางราชการและส่วนตัว					
12	สามารถให้คำแนะนำและช่วยเหลือครูในด้านการสอนและงานอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้อง					
13	เอาใจใส่ ดูแลสวัสดิการของครู นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน					
14	สนับสนุนและใช้วิธีการแห่งประชาธิปไตยในการปฏิบัติงาน					
15	เป็นผู้มีความสามารถในการประสานงานทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน					
16	มีความเป็นผู้นำ ทำให้ร่วมงาน นักเรียนและภารโรงให้ความยอมรับนับถือและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี					
17	ให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายในโรงเรียน					
18	มีบทบาทในการวางแผนงานวิชาการของโรงเรียน เช่น จัดตารางสอน โครงการสอน จัดครูเข้าชั้น เป็นต้น					
19	มีบทบาทในการวางโครงการ ควบคุมดูแลการวัดผลการศึกษาให้ถูกต้อง ตามระเบียบและหลักการวัดผลการศึกษา					
20	ส่งเสริมให้มีการสอนซ่อมเสริม การช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน ตลอดจนการแนะแนวการศึกษา					

แบบประเมินหมายเลข 2 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่)

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของครูใหญ่	คะแนน				
		5	4	3	2	1
21	สนับสนุนและจัดกิจกรรมต่าง ๆ ส่งเสริมการเรียนการสอน					
22	เอาใจใส่ความมุ่งมั่นให้ดำเนินไปตามแผนงานวิชาการที่วางไว้					
23	ส่งเสริมให้มีการพบปะกันระหว่างครูในกลุ่มโรงเรียนเพื่อร่วมมือกันปรับปรุงคุณภาพการศึกษา					
24	จัดให้มีการประชุมอบรมเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานเป็นประจำ					
25	รอบรู้และแม่นยำในระเบียบข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน					
26	มีความรู้ในเรื่องงานสารบรรณเป็นอย่างดี สามารถโต้ตอบหนังสือราชการได้อย่างถูกต้อง					
27	มีความสามารถในการจัดหัวข้อประชุม คำแนะนำการประชุม และชี้แจงหัวข้อประชุมได้อย่างชัดเจน					
28	จัดทำรายงาน สถิติต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ถูกต้องเรียบร้อย					
29	ร่วมมือกับครูใหญ่ คณะครู นักเรียนและภารโรงปรับปรุงอาคารสถานที่โรงเรียนด้วยความเสียสละเป็นพิเศษ ทำให้เกิดผลงานอย่างจริงจัง					
30	ควบคุม เอาใจใส่ ดูแล บำรุงรักษา ซ่อมแซมอาคารทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยไม่สูญหาย					

แบบประเมินหมายเลข 2 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ช่วยครูใหญ่)

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของ <u>ผู้ช่วยครูใหญ่</u>	คะแนน				
		5	4	3	2	1
31	ปกครองดูแล เอาใจใส่นักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยและความประพฤติเรียบร้อย					
32	ส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียน เช่น กีฬา คณิตฯ ฯลฯ จนทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง					
33	ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมหรือชมรมศิษย์เก่าของโรงเรียนและเป็นผู้ให้ความสนใจช่วยเหลือในกิจกรรมนี้เป็นอย่างดี					
34	เป็นผู้นำชมชน ประชาชนยอมรับนับถือสามารถให้คำแนะนำปรึกษาแก่ชมชนได้					
35	สามารถติดต่อขอความร่วมมือและการสนับสนุนในด้านต่างๆ จากสมาคม มูลนิธิ หน่วยงานหรือชมชน เพื่อกิจการอันเป็นประโยชน์ของโรงเรียน					
36	เป็นผู้ประสานและมีบทบาททำให้โรงเรียนกับชมชนเข้าใจและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี					
	รวม					

รวมคะแนนที่ได้.....คะแนน แปลงเป็นค่าร้อยละได้.....
 แปลงเป็นค่าระดับคะแนนได้.....หน่วยการทำงาน.....หน่วย
 ผลคุณระหว่างค่าระดับคะแนนกับหน่วยการทำงาน.....
 (ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
 ตำแหน่ง.....

วันประเมิน...../...../.....

แบบประเมินหมายเลข 3 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือประจำวิชา)

ชื่อ.....ระดับ..... เงินเดือน.....บาท

โรงเรียน.....อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัดนครพนม

ข้อ	รายการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา	คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	เตรียมการสอนโดยทำโครงการสอน บันทึกการสอนไว้อย่างชัดเจนและปฏิบัติได้จริง					
2	รู้จักมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของชาติและสามารถเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในวิชาที่สอนให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาชาติ					
3	สามารถสอดคล้องการอบรมจรรยาบรรณในขณะสอน โดยให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่กำลังเรียนอยู่					
4	สามารถดัดแปลงและสัมพันธ์เนื้อหาวิชาให้เหมาะกับนักเรียนและความต้องการของท้องถิ่น					
5	สามารถผลิตและใช้อุปกรณ์การสอนหรือสื่อการเรียนได้เหมาะสมกับลักษณะและสภาพการเรียนการสอน					
6	เอาใจใส่นักเรียน กระตุ้นส่งเสริมให้รักการเรียน ทำให้นักเรียนมาเรียนสม่ำเสมอ					
7	ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เช่น การอภิปราย การรายงาน เป็นต้น					
8	ขยันตรวจงานและแบบฝึกหัดของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ					

แบบประเมินหมายเลข 3 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา)

ข้อ	รายการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา	คะแนน				
		5	4	3	2	1
9	ให้บริการทางวิชาการเพิ่มพูนความรู้แก่นักเรียนเป็นประจำ เช่น การจัดค่ายนิเทศ เป็นต้น					
10	พูดและเขียนได้ถูกต้องในขณะที่ทำการสอน					
11	สามารถนำประสบการณ์ประยุกต์เข้ากับการสอน ทำให้นักเรียนเห็นจริงและเข้าใจเนื้อหายิ่งขึ้น					
12	สามารถนำ ความกตัญญู และส่งเสริมนักเรียนในการทำกิจกรรม ตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน					
13	รู้จักใช้ทรัพยากรในห้องเรียนให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน					
14	สามารถวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียนซึ่งแสดงออกในขณะที่เรียน					
15	เข้าใจกระบวนการ วิธีการปกครองในระบบประชาธิปไตย และส่งเสริมให้มีการปฏิบัติได้จริงในโรงเรียน					
16	ตั้งเพื่อน ชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจเมื่อนักเรียนประพฤติผิด สามารถตัดสินลงโทษนักเรียนอย่างยุติธรรม และถูกต้องตามระเบียบ					
17	ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตั้งระเบียบของห้องเรียน เพื่อฝึกให้รู้จักรับผิดชอบร่วมกัน					
18	ร่วมมือกับนักเรียนจัดห้องเรียนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และสะอาดอยู่เสมอ					

แบบประเมินหมายเลข 3 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา)

ข้อ	รายการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา	คะแนน				
		5	4	3	2	1
19	จัดทำสมุดประจำชั้น สมุดเรียกชื่อ สมุดรายงาน และอื่น ๆ ได้อย่างถูกต้อง สะอาดเรียบร้อยและเป็นปัจจุบัน					
20	มีความรู้เรื่องกัการวัดผลการศึกษา มีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นประจำ					
21	ตรวจตราดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียนเป็นประจำ					
22	ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนตลอดจนการแนะแนวการศึกษา					
23	มีความรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน เข้าใจโครงสร้างหลักสูตร ความมุ่งหมาย เนื้อหาและกระบวนการสอนอย่างถึ					
24	ปรับปรุงวิธีสอนของตนเองอย่างเหมาะสมและทันสมัยอยู่เสมอ					
25	มีความรู้ในวิชาสามัญเพียงพอสามารถสอนได้ทุกวิชาในระดับประถมศึกษา					
26	มีความรู้ในระเบียบงานที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ครูและปฏิบัติได้ถูกต้อง					
27	ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ สามารถให้ความรู้ใหม่ ๆ แก่นักเรียนได้					
28	ร่วมมือกับคณะครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนของนักเรียน					

แบบประเมินหมายเลข 3(แบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา)

ข้อ	รายการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา	คะแนน				
		5	4	3	2	1
29	รู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น และนำความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์มาปรับปรุงการทำงานของตนให้ดีขึ้น					
30	สามารถติดต่อกับผู้ปกครองนักเรียนที่มีปัญหา เพื่อขอความร่วมมือในการแก้ปัญหาเหล่านั้น ๆ					
31	เข้าร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและชุมชนด้วยความเต็มใจ					
	รวม					

รวมคะแนนที่ได้.....คะแนน แปลงเป็นค่าร้อยละได้.....
 แปลงเป็นค่าระดับคะแนนได้.....หน่วยการทำงาน.....หน่วย
 ผลคูณระหว่างค่าระดับคะแนนกับหน่วยการทำงาน.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
 ตำแหน่ง.....

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วันประเมิน...../...../.....

แบบประเมินหมายเลข 4 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานพิเศษ)

ชื่อ..... ระบุ..... เงินเดือน.....บาท
โรงเรียน.....อำเภอ/กิ่งอำเภอ..... จังหวัดนครพนม

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของครูที่ทำหน้าที่พิเศษ	คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	มีการวางแผนงาน เพื่อปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามนโยบาย					
2	ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เสร็จทันตามกำหนดเวลา					
3	ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน					
4	ปฏิบัติงานด้วยความละเอียดรอบคอบไม่ทำความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น					
5	ปฏิบัติงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถและทักษะโดยเฉพาะ					
6	สามารถปฏิบัติงานที่ยากลำบาก มีปัญหาและอุปสรรคให้สำเร็จได้ด้วยดี					
7	มีความรู้และแม่นยำในระเบียบเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบ					
8	มีความคิดริเริ่มในการปรับปรุงการทำงานให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ					
9	เต็มใจรับงานด้วยความกระตือรือร้น					
10	อุทิศเวลาในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย					
11	เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่องานที่รับผิดชอบ					
12	มีปริมาณงานในความรับผิดชอบมาก					

แบบประเมินหมายเลข 4 (แบบประเมินผลการปฏิบัติงานพิเศษ)

ข้อ	รายการการปฏิบัติงานของครูที่ทำหน้าที่พิเศษ	คะแนน				
		5	4	3	2	1
13	ทุ่มเทกำลังกาย กำลังความคิด และความสามารถ เพื่อทำ ให้งานที่รับผิดชอบประสบผลสำเร็จอย่างสมบูรณ์					
14	งานที่รับผิดชอบเป็นประโยชน์โดยตรงต่อส่วนรวม และ ความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียน					
15	สามารถจัดหาวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ฯลฯ โดย ไม่ต้องใช้งบประมาณของทางโรงเรียน					
16	ประสานงานและขอความร่วมมือจากบุคลากร หน่วยงาน ทั้งในและนอกโรงเรียนได้ดี					
17	มีการประชาสัมพันธ์ที่ดี สามารถจัดแสดงหรือเสนอผลงานที่ รับผิดชอบให้เป็นที่สนใจได้ เช่น จัดนิทรรศการ เป็นต้น					
18	จัดทำข้อมูลรายละเอียดต่าง ๆ รวมทั้งเอกสาร และตัวเลข เกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน					
19	ปฏิบัติงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายโดยไม่เป็นผลเสียต่องาน ประจำที่ตนเองรับผิดชอบอยู่					
20	งานที่รับผิดชอบสามารถบริการแก่ครู นักเรียน และบุคลากร ในโรงเรียนได้อย่างเหมาะสม					
	รวม					

รวมคะแนนที่ได้..... คะแนน แปลงเป็นคารออยละได้.....

แปลงเป็นค่าระดับคะแนนได้..... หน่วยการทำงาน..... หน่วย

ผลคูณระหว่างค่าระดับคะแนนกับหน่วยการทำงาน.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน

ตำแหน่ง.....

วันประเมิน...../...../.....

แบบประเมินหมายเลข 5 (แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครู)

ชื่อ.....ระดับ.....เงินเดือน.....บาท
โรงเรียน.....อำเภอ/กิ่งอำเภอ.....จังหวัดนครพนม

ข้อ	รายการคุณลักษณะเฉพาะตัวครู	คะแนน				
		5	4	3	2	1
1	มีวินัยในตนเอง					
2	มีความประพฤติดี และมีคุณธรรมประจำใจ					
3	มีความซื่อสัตย์สุจริตและไว้วางใจได้					
4	มีกิจกรรมรยาท ตลอดจนการพูดจาดี					
5	เป็นคนตรงต่อเวลาและหน้าที่					
6	มีอารมณ์มั่นคง ควบคุมอารมณ์ได้ดี					
7	เป็นคนโอบอ้อมอารีย์เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ไม่เอาเปรียบผู้อื่น					
8	มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงานและหมู่คณะ					
9	รักเกียรติยศและชื่อเสียงของตนเองและหมู่คณะ					
10	วางตนเหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่					
11	มีความอดุสาหะขยันขันแข็ง และอดทนในการทำงาน					
12	มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์เกี่ยวกับงานในหน้าที่					
13	มีความคิดก้าวหน้า รักการก้าวหน้า หมั่นหาความรู้เพิ่มเติม อยู่เสมอ					
14	มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน					
15	เป็นคนคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องเรียบร้อย					
16	แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ					

แบบประเมินหมายเลข 5 (แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครู)

ข้อ	รายการคุณลักษณะเฉพาะตัวครู	คะแนน				
		5	4	3	2	1
17	มีบุคลิกลักษณะเหมาะสมกับเป็นครู อาจารย์ หรือผู้ทำงาน เกี่ยวกับการศึกษาอบรม					
18	รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม					
19	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นที่รักใคร่ของเพื่อนร่วมงาน และ ประชาชนในชุมชน					
20	มีความสามารถปรับตัว เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี และ เหมาะสม					
21	ให้ความร่วมมือแก่ผู้อื่นด้วยความเต็มใจในสิ่งที่จะเป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม					
22	มีจิตใจเข้มแข็ง และสุขภาพร่างกายแข็งแรง					
23	มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถแสดงความคิดเห็นอย่าง มีเหตุผล					
24	มีไหวพริบ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้ดี เหมาะสมและ รวดเร็ว					
25	รู้จักให้เกียรติและยอมรับทั้งความคิดเห็นของผู้อื่น					
26	มีนิสัยรักเพื่อน ไม่เห็นแก่ตัว					
27	เป็นผู้รู้จักประหยัด ไม่มีหนี้สินล้นพ้นตัว					
28	สามารถเป็นทั้งผู้ตามและผู้นำคุณในการปฏิบัติงานทั้งใน และนอกโรงเรียน					

แบบประเมินหมายเลข 5 (แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครู)

ข้อ	รายการคุณลักษณะเฉพาะตัวครู	คะแนน				
		5	4	3	2	1
29	รักและพอใจในอาชีพครู ไม่แสดงความเบื่อหน่ายในการทำงาน					
30	สามารถทำได้ในสิ่งที่พูด และลงมือปฏิบัติให้เห็นจริง จนเป็นตัวอย่างที่ดีได้					
	รวม					

รวมคะแนนที่ได้.....คะแนน แปลงเป็นค่าร้อยละได้.....
 แปลงเป็นค่าระดับคะแนนได้.....

(ลงชื่อ).....ผู้ประเมิน
 ตำแหน่ง.....

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงาน
ของข้าราชการครูส่วนจังหวัด สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม

1. วัตถุประสงค์

การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแบบประเมิน 5 แบบที่กำหนดขึ้นนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1.1 เพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบประจำปี

1.2 เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของข้าราชการครูส่วนจังหวัดโดยการประเมิน จะช่วยให้ทราบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องในด้านใดบ้าง ซึ่งผู้บังคับบัญชา ก็อาจช่วยเหลือปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาในด้านนั้น ๆ ต่อไป

1.3 เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรับผิดชอบต่องานมากขึ้น เพราะผลการปฏิบัติงานมีผลกระทบโดยตรงต่อความก้าวหน้าของตน

2. ระยะเวลาประเมิน

ให้ประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยใช้แบบประเมินผลการปฏิบัติงานนี้ภาคเรียน ละครั้ง พอสิ้นปีก็รวบรวมผลการประเมินแต่ละครั้งในแต่ละแบบ เข้าด้วยกันเพื่อหาการะดับคะแนน หรือเกรดต่อไป

3. ผู้ประเมิน

3.1 หัวหน้าหมวดการศึกษา หรือผู้บังคับบัญชาระดับเหนือกว่าครูใหญ่ เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่

3.2 ครูใหญ่ เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ช่วยครูใหญ่

3.3 คณะกรรมการที่คณะครูในโรงเรียนคัดเลือกหรือผู้ช่วยครูใหญ่เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา เพื่อเสนอครูใหญ่ พิจารณาตัดสินเป็นขั้นสุดท้าย (ในระดับโรงเรียน)

4. การใช้แบบประเมิน

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานมี 5 แบบ คือ

ก. แบบประเมินหมายเลข 1 คือแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่

ข. แบบประเมินหมายเลข 2 คือแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของ
ผู้ช่วยครูใหญ่

ค. แบบประเมินหมายเลข 3 คือแบบประเมินผลการปฏิบัติงานของ
ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา

ง. แบบประเมินหมายเลข 4 คือแบบประเมินผลการปฏิบัติงานพิเศษ

จ. แบบประเมินหมายเลข 5 คือแบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครู

ให้ผู้ประเมินเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องของแต่ละรายการประเมินใน
แบบประเมินแบบต่าง ๆ ตามความเห็นว่าคุณครูประเมินควรจะได้คะแนนเท่าไร
ในรายการข้อนั้น ซึ่งการใช้แบบประเมินมีรายละเอียดดังนี้

4.1 การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่ โดยใช้แบบประเมิน

หมายเลข 1 และแบบประเมินหมายเลข 5

4.2 การประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ช่วยครูใหญ่ โดยใช้แบบประเมิน

หมายเลข 2 และแบบประเมินหมายเลข 5

4.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา

โดยใช้แบบประเมินหมายเลข 3 และแบบประเมินหมายเลข 5

4.4 สำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานพิเศษด้วยนั้น ให้ประเมินโดยใช้แบบประเมิน

หมายเลข 4 อีกแบบหนึ่งด้วย

5. วิธีการประเมิน

ให้ดำเนินการดังนี้

5.1 การกำหนดหน่วยการทำงาน

การกำหนดให้หน่วยงานการทำงานของครูทุกตำแหน่งเป็น 30 หน่วย

ชั่วโมง/สัปดาห์ หมายความว่า ครูต้องมีเวลาในการทำงานในโรงเรียน 30 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์ หรือเฉลี่ยวันละ 6 ชั่วโมง ซึ่งเป็นหน้าที่ครูใหญ่ในการวิภาคหรือแจกแจงงาน ว่าใน 30 ชั่วโมงต่อสัปดาห์นั้น ครูแต่ละคนจะทำงานอะไรบ้าง นั่นคือแจกแจงว่าครูแต่ละคนต้องทำงานประจำในหน้าที่กี่ชั่วโมงและทำงานพิเศษกี่ชั่วโมงต่อ 1 สัปดาห์นั่นเอง

สำหรับคุณลักษณะเฉพาะตัวครูนั้น ไม่มีหน่วย

เมื่อทราบปริมาณงานที่คนแต่ละคนทำ และทราบวางแผนแต่ละตำแหน่งให้แบบ ประเมินผลอะไรบางอย่างแล้ว ดังนั้นเวลาประเมินผลงานก็ประเมินตามหน้าที่และความรับผิดชอบ โดยให้แบบประเมินที่กำหนดไว้แล้ว ดังนั้นแต่ละคนจะถูกประเมินแตกต่างกันไปตามสภาพงานที่ได้ปฏิบัติโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูประจำชั้นหรือประจำวิชาย่อมประเมินแตกต่างกันออกไปตามสภาพงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ ดังตัวอย่าง กรณีครู 3 คน ดังต่อไปนี้

ครู ก. ทำงานครูประจำชั้นเต็มทั้ง 30 หน่วยเวลาต่อสัปดาห์ จึงไม่มีงานพิเศษ สิ่งที่จะประเมินมี

(1) งานประจำ	30	หน่วย
(2) คุณลักษณะเฉพาะตัว	-	
รวม	30	หน่วย

ครู ข. ทำการสอน 20 หน่วย ทำงานการเงินโรงเรียนคิดเป็นงานพิเศษ 10 หน่วย สิ่งที่จะประเมินมี

(1) งานประจำ	20	หน่วย
(2) งานพิเศษ	10	หน่วย
(3) คุณลักษณะเฉพาะตัว	-	
รวม	30	หน่วย

ครู ค. ทำการสอน 15 หน่วย ทำหน้าที่ครูพยาบาล คิดเป็นงานพิเศษ 10 หน่วย สิ่งที่จะประเมินมี

(1) งานประจำ	15	หน่วย
(2) งานพิเศษ	10	หน่วย
(3) งานพิเศษอื่น ๆ	5	หน่วย
(4) คุณลักษณะเฉพาะตัว	-	หน่วย
	รวม	30 หน่วย

5.2 วิธีการให้คะแนน

วิธีการที่ผู้ประเมินควรจะนำมาใช้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อค้นหาข้อเท็จจริงมาพิจารณาให้ละเอียดถี่ถ้วนก่อนจะตัดสินใจให้คะแนน อาจทำได้โดยวิธีการต่อไปนี้

5.2.1 การสังเกต พฤติกรรมทุกชนิดภายในโรงเรียน

5.2.2 การสัมภาษณ์ หรือซักถามบุคคลที่เห็นสมควรจะสัมภาษณ์

5.2.3 การดูผลงาน กิจกรรมและการบันทึกที่เป็นหลักฐานต่าง ๆ

5.2.4 การทดลองให้ทำโดยทันทีทันใด เช่น ให้นักเรียนอ่านหรือคิดเลข เป็นต้น

5.2.5 ตรวจสอบจากหลักฐานสำคัญ เช่น เอกสารบัญชีต่าง ๆ ของโรงเรียน¹

การประเมินในแต่ละแบบนี้ อาจพิจารณาจากคุณภาพของผลงาน ปริมาณของผลงาน หรือความเอาใจใส่ ความสม่ำเสมอของการปฏิบัติ ให้เหมาะกับแบบประเมิน

¹ อติศักดิ์ เจริญพิทักษ์, มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา (นนทบุรี : โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด , 2520) , หน้า 23.

แต่ละแบบ คือ

แบบประเมินหมายเลข 1, 2, 3 และ 4 พิจารณาให้คะแนนจากผลงาน โดยพิจารณาด้านคุณภาพและปริมาณควบคู่กันดังนี้

ก. ด้านคุณภาพของผลงาน พิจารณาผลงานที่ปฏิบัติว่าสำเร็จด้วยดีเป็นที่น่าพอใจ เป็นประโยชน์แก่หน่วยงานเพียงใด ทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานหรือไม่ เพียงใด และมีปัญหาติดตามมาหรือไม่อย่างไร โดยพิจารณาให้คะแนนตามระดับดังนี้

ดีมาก คือ ผลงานที่ปฏิบัติเป็นที่น่าพอใจ ทกชั้นตอน เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน

อย่างยิ่ง ผลงานที่เด่น เชื่อถือได้ และไม่มีปัญหาตามมาให้ 5 คะแนน

ดี คือ ผลงานที่ปฏิบัติส่วนใหญ่เป็นที่น่าพอใจและเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน

ผลงานดี ไม่ต้องแก้ไขมากนัก และไม่มีปัญหาตามมา ให้ 4 คะแนน

ปานกลาง คือ ผลงานที่ปฏิบัติอยู่ในระดับพอใช้ต้องแก้ไขปรับปรุงบ้าง บางครั้ง

มีปัญหาตามมา แต่ไม่มากนัก ให้ 3 คะแนน

ต่ำกว่าปานกลาง คือ ผลงานที่ปฏิบัติไม่เป็นที่น่าพอใจ ต้องแก้ไขปรับปรุงอีก

และสร้างปัญหาติดตามมาบ้างให้ 2 คะแนน

ต่ำมาก คือ ผลงานที่ปฏิบัติไม่เป็นที่น่าพอใจอย่างยิ่ง ต้องแก้ไขปรับปรุงอยู่

เสมอ ๆ และมีปัญหาติดตามมาบ่อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

ข. ด้านปริมาณงานของผลงาน พิจารณาจากผลงานที่ปฏิบัติว่าเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือต่ำกว่าหรือดีเกินกว่าประการใด โดยพิจารณาให้คะแนนตามระดับดังนี้

ดีมาก คือ ผลงานที่ปฏิบัติมีปริมาณสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้มาก ให้

5 คะแนน

ดี คือ ผลงานที่ปฏิบัติมีปริมาณสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานเล็กน้อย ให้

4 คะแนน

ปานกลาง คือ ผลงานที่ปฏิบัติมีปริมาณตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ให้

3 คะแนน

ต่ำกว่าปานกลาง คือ ผลงานที่ปฏิบัติมีปริมาณต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเล็กน้อย
ให้ 2 คะแนน

ต่ำมาก คือ ผลงานที่ปฏิบัติมีปริมาณต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานมากให้ 1 คะแนน

แบบประเมินหมายเลข 5 แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครู พิจารณาจาก
การประพฤติปฏิบัติของผู้ถูกประเมินว่าประพฤติปฏิบัติตามรายการประเมินอย่างดี และ
สม่ำเสมอ หรือบกพร่องเพียงใด โดยพิจารณาให้คะแนน ตามระดับ ดังนี้

ดีมาก คือ ผู้ถูกประเมินประพฤติปฏิบัติอย่างดี โดยสม่ำเสมออย่างสมบูรณ์
ให้ 5 คะแนน

ดี คือ ผู้ถูกประเมินประพฤติปฏิบัติดีค่อนข้างมาก ให้ 4 คะแนน

ปานกลาง คือ ผู้ถูกประเมินประพฤติปฏิบัติดีปานกลาง ให้ 3 คะแนน

ต่ำกว่าปานกลาง คือ ผู้ถูกประเมินประพฤติปฏิบัติดีเล็กน้อย ให้ 2 คะแนน

ต่ำมาก คือ ผู้ถูกประเมินบกพร่องในการประพฤติปฏิบัติอย่างมาก ให้
1 คะแนน

5.3 การกำหนดคะแนนรวมและค่าระดับคะแนน

สำหรับคะแนนรวมของแต่ละแบบประเมินนั้น ควรจะแปลงให้มีค่าเป็น 100
แล้วนำคะแนนรวมไปแปลงเป็นค่าระดับคะแนน ดังนี้

คะแนน 90	คะแนนขึ้นไป	ไคระดับ ก.	มีไคระดับคะแนน 4
คะแนน 80	- 89 คะแนน	ไคระดับ ข.	มีไคระดับคะแนน 3
คะแนน 60	- 79 คะแนน	ไคระดับ ค.	มีไคระดับคะแนน 2
คะแนน 40	- 59 คะแนน	ไคระดับ ง.	มีไคระดับคะแนน 1
คะแนน 39	คะแนนลงมา	ไคระดับ จ.	มีไคระดับคะแนน 0 ¹

ติดถูก บุญเรืองรอด, " การประเมินผลงานบุคคลากร เพื่อพิจารณาความดี
ความชอบ ", หน้า 31.

ดังนั้น แบบประเมินผลงานทุกแบบแต่ละแบบจะมีรายการประเมินก็ซอกก็ตาม เมื่อได้ผลรวมของคะแนนในแต่ละแบบประเมินแล้วจะต้องนำมาแปลงให้เป็นคะแนนเต็ม 100 คะแนน เสมอ เพื่อนำไปใช้เทียบหาการระดับคะแนนต่อไป

ตัวอย่าง

ครู ก. เป็นครูประจำชั้น สอน 20 หน่วย ทำงานพิเศษ 10 หน่วย สิ่งที่จะประเมินคือ งานที่ทำการสอน งานพิเศษ และคุณลักษณะเฉพาะตัวครู ซึ่งมีวิธีคิดคะแนนดังนี้ แบบประเมินผลการปฏิบัติงานครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา 31 ข้อ คะแนนเต็ม 155

แบบประเมินผลการปฏิบัติงานพิเศษ 20 ข้อ	คะแนนเต็ม 100	คะแนน
แบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครู 30 ข้อ	คะแนนเต็ม 150	คะแนน
สมมติว่า จากการประเมินแล้ว ก. ได้คะแนนรวมดังนี้		
งานหน้าที่สอนได้	124	คะแนน
งานพิเศษได้	90	คะแนน
คุณลักษณะเฉพาะตัวครูได้	134	คะแนน

นำเอาคะแนนรวมที่ได้ไปแปลงให้เป็นคะแนนเต็ม 100 โดยวิธี

$$\frac{100}{\text{คะแนนเต็มในแต่ละแบบประเมิน}} \times \text{คะแนนที่ได้}$$

จะได้คะแนน 80 , 90 , 89 คะแนนตามลำดับ แล้วนำคะแนนที่ได้ไปแปลงเป็นค่าระดับคะแนนตามข้อ 5.3 ได้ดังนี้

งานหน้าที่พิเศษ	ได้ค่าระดับคะแนน	3
งานพิเศษ	ได้ค่าระดับคะแนน	4
คุณลักษณะเฉพาะตัวครู	ได้ค่าระดับคะแนน	3

นำเอาค่าระดับคะแนนเหล่านี้ไปคิดค่าระดับคะแนนเฉลี่ยหรือเกรด โดยเอาหน่วยการทำงานแต่ละอย่างเป็นตัวตั้ง คูณด้วยค่าระดับคะแนนของงานแต่ละอย่างที่ได้

เอาผลคูณเหล่านี้มารวมกันแล้วหารด้วยผลรวมของหน่วยการทำงานทั้งหมด ซึ่งจากตัวอย่าง ครู ก. จะได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยหรือเกรด ดังนี้

(1.) ผลของการปฏิบัติงาน

(1.1) งานหน้าที่สอน 20 หน่วย ได้ค่าระดับคะแนน 3 ผลคูณ = 60

(1.2) งานพิเศษ 10 หน่วย ได้ค่าระดับคะแนน 4 ผลคูณ = 40

รวม 30 หน่วย รวมคะแนน = 100

ดังนั้น ผลของการปฏิบัติงานของ ก. ได้ค่าระดับคะแนนหรือเกรด $\frac{100}{30} = 3.33$

(2.) คุณลักษณะเฉพาะตัวครู ของ ก. ได้ค่าระดับคะแนนหรือเกรด = 3

5.4 เกณฑ์การตัดสินค่าระดับคะแนนเฉลี่ยหรือเกรด

เกณฑ์การตัดสินค่าระดับคะแนนเฉลี่ยหรือค่าเกรดที่ได้จากการประเมินนั้น

อาจจะตั้งเกณฑ์ไว้อย่างไร ก็ได้ตามความเหมาะสม สำหรับ ชูศักดิ์ เตชานันท์ ได้กำหนดไว้ดังนี้

ผลการประเมินได้เกรด 3.50 - 4.00 ถือว่าปฏิบัติงานได้ผลดีเลิศ

ผลการประเมินได้เกรด 2.50 - 3.49 ถือว่าปฏิบัติงานดี

ผลการประเมินได้เกรด 2.00 - 2.49 ถือว่าการปฏิบัติงานยังไม่ดีเท่าที่ควร

ผลการประเมินได้เกรด 1.99 ลงมา ถือว่าการปฏิบัติงานยังบกพร่องควรปรับปรุงแก้ไข¹

ศูนย์วิทยทรัพยากร

¹ ชูศักดิ์ เตชานันท์, เกณฑ์ประเมินผลงานบุคคลเพื่อนำมาใช้พิจารณา

ความดีความชอบในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดชลบุรี, หน้า 87.

สำหรับผลการประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครุ นั้น ผู้วิจัยขอกำหนดเกณฑ์การ
ตัดสินการระดับคะแนน หรือเกรด ดังนี้

ผลการประเมินโคตการระดับคะแนนหรือเกรด	4	ถือว่า ดีเลิศ
ผลการประเมินโคตการระดับคะแนนหรือเกรด	3	ถือว่า ดี
ผลการประเมินโคตการระดับคะแนนหรือเกรด	2	ถือว่า ยังไม่ดีเท่าที่ควร
ผลการประเมินโคตการระดับคะแนนหรือเกรด	1 หรือ ต่ำกว่า	ถือว่า บกพร่องควร ปรับปรุงแก้ไข

ดังนั้น ถ้าถือตามเกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นว่า ครุ ก. ซึ่งมีผลการ
ปฏิบัติงานโคตการระดับคะแนนเฉลี่ย 3.33 และผลการประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครุ โคต
การระดับคะแนน 3 ถือว่า ครุ ก. เป็นผู้ปฏิบัติงาน ดี และมีคุณลักษณะเฉพาะตัวครุ ดี

เกณฑ์ที่ตั้งไว้ อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ โดยเฉพาะในกรณีประเมินผล การ
ปฏิบัติงานเพื่อคัดเลือกคน เช่น สมมติว่าในหน่วยงานหนึ่งประเมินผลการปฏิบัติงานผู้มี
คุณสมบัติถูกต้อง จำนวน 10 คน ผลจากการประเมินมีผู้โคตเกรดสูงสุดเพียง 2.45 ก็
อาจจะได้รับเลือก เพราะเกรดสูงกว่าทุกคนในกลุ่ม หรือในโรงเรียน ผู้บริหารอาจจะ
พิจารณาความดีความชอบ 2 ชั้น ให้แก่ครูที่โคตเกรดสูงสุดและรองลงมาจากการประเมิน
ตามจำนวนโคตค่าที่ได้รับการจัดสรร แนวว่าผลการประเมินนั้น เกรดสูงสุดจะไม่ถึง 3.50
ก็ตาม แต่ก็ถือเอาเกรดสูงสุดในการประเมิน ซึ่งทั้งนี้ ก็ขึ้นอยู่กับผู้มีอำนาจในการพิจารณา
จะให้ดุลยพินิจ อย่างไรก็ตามการเอาผลการประเมินไปใช้ในการพิจารณาความดีความชอบ
นั้น ยังต้องพิจารณาส่วนประกอบอื่น ๆ อีกหลายอย่าง เช่น สิทธิที่จะได้เลื่อนขั้นเงินเดือน
ตลอดจนถึงวันมาสาย ป่วย ลา ขาด เป็นต้น ¹

¹ ประพนธ์ จันทร์นุรักษ์, เกณฑ์ประเมินผลงานครูโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย , หน้า 162.

6. คำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการประเมินในรายการประเมินบางข้อ

การประเมินและพิจารณาให้คะแนนโดยใช้หลักเกณฑ์จาก ข้อ 5 แล้ว ผู้ประเมินควรจะได้ศึกษาระละเอียดในการพิจารณาให้คะแนน ในแต่ละข้อ ของแบบประเมิน แต่ละแบบ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ เช่น

6.1 แบบประเมินหมายเลข 1 ข้อ 3 บริหารงานตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย เช่น ขอมรับฟังความคิดเห็นของผูร่วมงานและสนับสนุนความคิดเห็นที่ดี วิธีการประเมิน พิจารณาจากหัวข้อต่อไปนี้

- ก. คูโครงการของโรงเรียน
- ข. คูแผนภูมิแบ่งงาน
- ค. สอบถามครู
- ง. คูผลงาน สังเกตพฤติกรรมและการปฏิบัติงานของครู
- จ. คูสมุดบันทึกการประชุมครู

การพิจารณาให้คะแนน

- มีโครงการ แต่ยังไม่มีการปฏิบัติ ให้ 1 คะแนน
- มีโครงการ มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับโครงการให้ 2 คะแนน
- มีโครงการ มีการประชุมปรึกษาหารือ มีผู้รับผิดชอบโครงการ มีการปฏิบัติ ให้ 3 คะแนน
- มีโครงการ มีการประชุมปรึกษาหารือ มีผู้รับผิดชอบโครงการ มีการปฏิบัติร่วมกัน และมีผลงาน ให้ 4 คะแนน
- มีโครงการ มีการประชุมปรึกษาหารือ มีผู้รับผิดชอบโครงการ มีการแบ่งหน้าที่ปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติ และมีผลงานที่สำเร็จสมบูรณ์ ให้ 5 คะแนน

ข้อ 9. ให้ความเป็นธรรมในการพิจารณาความดีความชอบ เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนการลงโทษทางวินัย

วิธีการประเมิน

ออกแบบสอบถาม เพื่อถามความเห็นของครู

การพิจารณาให้คะแนน

- ครูไม่มีความพอใจ ให้ 1 คะแนน
- ครูมีความพอใจต่ำกว่าปานกลาง ให้ 2 คะแนน
- ครูมีความพอใจปานกลาง ให้ 3 คะแนน
- ครูมีความพอใจค่อนข้างมาก ให้ 4 คะแนน
- ครูมีความพอใจมาก ให้ 5 คะแนน

6.2 แบบประเมินหมายเลข 2

ข้อ 30 ความคม เอาใจใส่ ดูแล บำรุงรักษา ซ่อมแซม อาคาร ทรัพย์สินต่างๆ ของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยไม่สูญหาย

วิธีการประเมิน

- ก. การสังเกตจากสภาพของอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ว่าได้รับการเอาใจใส่มากน้อยเพียงไร
- ข. ตรวจสอบหลักฐาน เช่น การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อควบคุมดูแล เป็นต้น
- ค. สอบถามขอเท็จจริงจากครู

การพิจารณาให้คะแนน

- ไม่ได้รับการเอาใจใส่ ปล่อยให้ชำรุดทรุดโทรม ให้ 1 คะแนน
- มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ แต่มิได้เอาใจใส่ดูแล ซ่อมแซมให้ดีขึ้น และไม่ได้แจ้งให้ผู้บริหารทราบ ให้ 2 คะแนน
- มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ดูแล เอาใจใส่ และมีแผนการซ่อมแซม ให้ 3 คะแนน
- เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ ประชุมปรึกษาหารือช่วยกันดูแล และร่วมมือกัน ซ่อมแซมรักษาสิ่งที่ชำรุดเป็นอย่างดี ให้ 4 คะแนน

- เจาหนาที่รับผิดชอบโครงการร่วมมือกันดูแล รักษา ซ่อมแซม ให้อยู่ในสภาพดี พร้อมทั้งจัดให้เป็นระเบียบและใช้ได้อย่างคุ้มค่าอีกด้วย
ให้ 5 คะแนน

6.3 แบบประเมินหมายเลข 3

ข้อ 22 ศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล และให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน ตลอดจนการแนะแนวการศึกษา

วิธีการประเมิน

- ก. คู่มือโครงการช่วยเหลือเด็กเรียนช้าและมีปัญหา
- ข. คู่มือการสอน, บันทึกการสอน
- ค. สัมภาษณ์ครูใหญ่ ครูประจำชั้น ครูแนะแนว
- ง. คู่มือหมายเหตुरายวัน หรือบันทึกของครูปฏิบัติงาน
- จ. คู่มือการเรียนของนักเรียน

การพิจารณาให้คะแนน

- ไม่มีการจัดทำอะไรเกี่ยวกับเรื่องนี้เลย ให้ 1 คะแนน
- มีการสำรวจนักเรียนที่มีปัญหา เพื่อทำโครงการ แต่ยังไม่ได้ลงมือทำ
ให้ 2 คะแนน
- จัดสอนซ่อมเสริม จัดบริการแนะแนว แก่ปัญหา แต่ยังไม่ครบตาม
โครงการ ให้ 3 คะแนน
- จัดสอนซ่อมเสริม บริการแนะแนว แก่ปัญหา จนสำเร็จตามโครงการ
ได้ผลเกือบสมบูรณ์ ให้ 4 คะแนน
- จัดสอนซ่อมเสริม จัดบริการแนะแนว แก่ปัญหา จนสำเร็จตาม
โครงการและได้ผลอย่างสมบูรณ์ ให้ 5 คะแนน

6.4 แบบประเมินหมายเลข 4

ข้อ 5 ปฏิบัติงานที่ตรงใจความรู้ความสามารถและทักษะโดยเฉพาะ

วิธีการประเมิน

พิจารณาจากผลงานที่ปฏิบัตินั้น เป็นงานที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถสูงแค่ไหน ถ้าสูงมาก ให้คะแนนมาก หรือเป็นงานที่ต้องใช้ผู้มีทักษะ โดยเฉพาะเป็นผู้ปฏิบัติ เป็นงานที่ไม่มีใครปฏิบัติแทนได้ ให้คะแนนมาก เป็นต้น

6.5 แบบประเมินหมายเลข 5

ข้อ 3 มีความซื่อสัตย์สุจริตและไว้วางใจได้

วิธีการประเมิน

พิจารณาจากการปฏิบัติ ของผู้ถูกประเมินว่า เป็นคนซื่อสัตย์ สุจริต คือเป็นคนตรงไปตรงมา เป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจได้ แม้จะต้องเสี่ยงต่ออันตราย หรือสูญเสียประโยชน์ส่วนตนก็ยอม เพื่อรักษาคำพูด ถ้าผู้ถูกประเมินมีการปฏิบัติอย่างดี และสม่ำเสมออย่างสมบูรณ์ ก็ให้ 5 คะแนน เป็นต้น

7. ขอแนะนำในการประเมิน

เพื่อให้การประเมินผลการปฏิบัติงานเป็นไปโดยเที่ยงธรรม มีความแม่นยำ เชื่อถือได้ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน ผู้ประเมินควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

7.1 ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในบังคับบัญชาด้วยจิตใจที่ยุติธรรม อย่าให้ความชอบหรือไม่ชอบตัวผู้ถูกประเมินมาเป็นเครื่องชี้นำการประเมิน ซึ่งทำให้ผลการประเมินผิดพลาดและกลับกลายเป็นผลร้าย อาจทำให้ผู้ปฏิบัติงานเสียขวัญเสียกำลังใจได้

7.2 ประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานในบังคับบัญชาไปตามความเป็นจริง หากผู้ปฏิบัติงานมีผลงานดีเด่น มีความสามารถสูงโดยสม่ำเสมอ ก็ควรจะได้รับ การประเมิน สูงติดต่อกันทุกครั้งได้ ส่วนที่ว่าผู้ประเมินจะไต่ถามเงินเดือน 2 ชั้น หรือไม่ ย่อมขึ้นอยู่กับ การพิจารณาของฝ่ายบริหารอีกชั้นหนึ่ง ในทางตรงกันข้าม หากผู้ปฏิบัติงานมีผลงานตกต่ำหรือ หย่อนความสามารถ ก็ไม่ควรเกรงใจหรือสงสารโดยประเมินในระดับปานกลาง ซึ่งจะทำให้ผู้บังคับบัญชาระดับสูงไม่ทราบขีดความสามารถที่แท้จริง และไม่อาจช่วยเหลือพัฒนาผู้ นั้นได้ ถูกจุดที่บกพร่อง

7.3 การประเมินผลการปฏิบัติงานโดยใช้แบบฟอร์มนี้ ส่วนใหญ่ใช้วิจารณ์งานของบุคคล ดังนั้น เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน ก่อนการประเมินทุกครั้ง ควรจัดการซักซ้อมผู้ประเมินเพื่อทำความเข้าใจในความหมายของหัวข้อประเมินต่าง ๆ ตลอดจนวิธีการประเมินให้เป็นที่เข้าใจตรงกัน

7.4 หัวหน้างานหรือผู้ที่ทำหน้าที่ประเมินแต่ละคน ควรจัดบันทึกการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชาไว้ทุกคน ทั้งนี้ เพื่อช่วยในการพิจารณาประเมินผล ๆ ในแต่ละครั้ง และยังคงได้เก็บไว้เป็นหลักฐานชี้แจงให้ผู้ถูกประเมินเข้าใจ ในกรณีที่เกิดการสงสัยหรือไม่พอใจในผลการประเมิน ¹

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้ พบข้อมูลซึ่งควรแก่การอภิปราย คือ

1. เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เกี่ยวกับเพศ พบว่าครูใหญ่ร้อยละ 100 และผู้ช่วยครูใหญ่ร้อยละ 94.54 เป็นเพศชาย แสดงให้เห็นว่าคุณสมบัติทางเพศมีความสำคัญในการพิจารณาแต่งตั้งครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ ซึ่งเป็นตำแหน่งทางบริหารในระดับโรงเรียน

1.2 เกี่ยวกับอายุ พบว่าครูใหญ่ร้อยละ 64.05 มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 35.35 มีอายุ 31 - 40 ปี และผู้ช่วยครูใหญ่ร้อยละ 61.82 มีอายุ 41 ปีขึ้นไป ร้อยละ 38.18 มีอายุ 31 - 40 ปี แสดงให้เห็นว่าอายุก็มีความสำคัญในการพิจารณาแต่งตั้งครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่เหมือนกัน

¹ คู่มือการประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการและลูกจ้างในสำนักงาน ก.พ. (ฉบับแก้ไขปรับปรุง) 2521, หน้า 3 - 7 , (อักษราเนา)

1.3 เกี่ยวกับอายุราชการ พบว่าครูใหญ่ร้อยละ 50.76 มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 44.41 มีอายุราชการ 11 - 20 ปี และผู้ช่วยครูใหญ่ร้อยละ 72.73 มีอายุราชการ 21 ปีขึ้นไป ร้อยละ 20.00 มีอายุราชการ 11 - 20 ปี แสดงให้เห็นว่าอายุราชการก็มีความสำคัญในการพิจารณาแต่งตั้งครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ ควบเหมือนกัน

1.4 เกี่ยวกับวุฒิครู พบว่าครูใหญ่ร้อยละ 51.96 มีวุฒิ ป.กศ.สูงหรือเทียบเท่า ร้อยละ 46.22 มีวุฒิ ป.กศ. หรือเทียบเท่า และร้อยละ 1.82 มีวุฒิปริญญาตรี ส่วนผู้ช่วยครูใหญ่ร้อยละ 58.18 มีวุฒิ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า ร้อยละ 40.00 มีวุฒิ ป.กศ. หรือเทียบเท่าและร้อยละ 1.82 มีวุฒิปริญญาตรี

จากข้อ 1.2 , 1.3 และ 1.4 จะเห็นว่า ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารส่วนมากจะมีอายุ 41 ปีขึ้นไป อายุราชการ 21 ปีขึ้นไป และวุฒิครูอยู่ในระดับ ป.กศ.สูง หรือเทียบเท่า ส่วนวุฒิปริญญาตรีนั้นมีเพียงร้อยละ 1.82 เท่านั้น. แสดงให้เห็นว่าคุณสมบัติของครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ในด้านประสบการณ์จะมีมาก คือ อายุและอายุราชการมากส่วนด้านความรู้หรือวฒินั้น จะอยู่ในระดับปานกลาง จึงน่าจะได้มีการส่งเสริมครูใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่ให้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ใหม่มากกว่านี้

2. เกี่ยวกับแบบประเมินผลงานครูใหญ่

จากการวิจัยพบว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วยมากที่จะนำรายการประเมินทั้งหมดไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานครูใหญ่ อาจเป็นเพราะรายการประเมินทั้ง 40 ข้อ นั้น ตรงกับหน้าที่ที่ครูใหญ่ปฏิบัติอยู่จริง ประกอบกับแบบประเมินดังกล่าวได้ผ่านการตรวจและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เคยปฏิบัติงานครูใหญ่มาแล้ว และโดยเฉพาะอย่างยิ่งครูใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ซึ่งปฏิบัติหน้าที่จริงอยู่ในปัจจุบันด้วย ดังนั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่าง จึงเห็นด้วยกับรายการประเมินทุกข้อ

ข้อที่ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยแต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.79 ในข้อ 39 คือ ส่งเสริมให้มีสมาคมหรือชมรมศิษย์เก่าของโรงเรียนและให้ความช่วยเหลือในกิจกรรมนี้เป็นอย่างดี สาเหตุที่ค่าเฉลี่ยต่ำอาจเนื่องมาจากโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในถิ่นห่างไกล ศิษย์เก่ามีจำนวนน้อย และยากจน บรรดาศิษย์เก่าต้องทำมาหาเลี้ยงชีพจึงไม่มีเวลามาร่วมกิจกรรมนี้ได้

3. เกี่ยวกับแบบประเมินผลงานผู้ช่วยครูใหญ่

จากการวิจัยพบว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วยมากที่จะนำรายการประเมินทั้งหมดไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานผู้ช่วยครูใหญ่ อาจเป็นเพราะรายการประเมินทั้ง 36 ข้อนั้น ตรงกับหน้าที่ที่ผู้ช่วยครูใหญ่ปฏิบัติอยู่จริง ประกอบกับแบบประเมินดังกล่าวได้ผ่านการตรวจและแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เคยผ่านการปฏิบัติหน้าที่ผู้ช่วยครูใหญ่มาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยครูใหญ่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ซึ่งปฏิบัติหน้าที่จริง เห็นด้วยกับรายการประเมินทุกข้อ

ข้อที่ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยแต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.64 ในข้อ 33 คือ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสมาคมหรือชมรมศิษย์เก่าของโรงเรียนและเป็นผู้ให้ความสนใจช่วยเหลือในกิจกรรมนี้เป็นอย่างดี ซึ่งตรงกับความเห็นของครูใหญ่ ในแบบประเมินผลงานครูใหญ่ ข้อ 39 แสดงให้เห็นว่าครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ ให้ความสำคัญแก่เรื่องสมาคมหรือชมรมศิษย์เก่ามาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ส่วนมากจะเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก และอยู่กับกระจัดกระจายตามหมู่บ้าน ศิษย์เก่ามีจำนวนน้อย และส่วนมากก็ยากจน การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับศิษย์เก่าจึงไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานน้อยที่สุด 0.49 ใน ข้อ 3 คือ ช่วยเหลือครูใหญ่ คำเป็นงานตามแผนงานที่วางไว้ ให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี แสดงให้เห็นว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นใกล้เคียงกันมากเกี่ยวกับเรื่องนี้ ซึ่งก็ตรงกับหน้าที่จริงของ

ผู้ช่วยครูใหญ่ ซึ่งครูสภากำหนด คือ ผู้ช่วยครูใหญ่บริหารงานในฐานะผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา¹

4. เกี่ยวกับแบบประเมินผลงานครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา

จากการวิจัยพบว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วยมากที่จะนำรายการประเมินทั้งหมดไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา อาจเป็นเพราะรายการประเมินทั้ง 31 ข้อนั้น ตรงกับหน้าที่ที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาปฏิบัติอยู่จริง ประกอบกับแบบประเมินดังกล่าวได้ผ่านการตรวจและแก้ไข จากผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เคยผ่านการปฏิบัติหน้าที่ครูประจำชั้นมาแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ซึ่งปฏิบัติหน้าที่จริงอยู่ในปัจจุบันด้วย ดังนั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่างจึงเห็นด้วยกับรายการประเมินทุกข้อ

รายการประเมินที่ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในข้อ 8 คือ ขยันตรวจงานและแบบฝึกหัดของนักเรียน อย่างสม่ำเสมอ และในข้อ 18 คือ ร่วมมือกับนักเรียนจัดห้องเรียนให้อยู่ในสภาพเรียบร้อยและสะอาดอยู่เสมอ สาเหตุที่ประชากรในกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญแก่รายการประเมิน 2 ข้อ อาจเนื่องมาจากสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากอายุยังน้อย คืออยู่ในระหว่าง 20 - 30 ปี ซึ่งเป็นวัยที่รักสวยรักงาม อายุราชการก็อยู่ในระหว่าง 2 - 10 ปี ซึ่งเป็นระยะเริ่มแรกของการทำงานประกอบอาชีพ ซึ่งผู้ทำงานจะต้องเอาใจใส่และศึกษางานในหน้าที่ ฉะนั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่างจึงให้ความสำคัญแก่รายการประเมิน 2 ข้อ นี้มากเป็นพิเศษ

¹สำนักพิมพ์ประสานมิตร, มาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูส่วนจังหวัด
(กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งวัฒนา , 2521) , หน้า 28.

รายการประเมินที่ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยแต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.89 ในข้อ 1 คือ เตรียมการสอนโดยทำโครงการสอน บันทึกการสอนไว้อย่างชัดเจนและปฏิบัติได้จริง เกี่ยวกับเรื่องนี้ ผู้วิจัยเคยสอบถามครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา ประกอบกับความความคิดเห็นของประชากรในกลุ่มตัวอย่างที่เสนอแนะเพิ่มเติมหลายแบบสอบถาม พอสรุปได้ว่า บันทึกการสอนไม่ได้รับการสนับสนุนให้ปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่องกัน โดยพิจารณาจากการตรวจ การแก้ไขจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา ให้ความเห็นว่า ครูใหญ่ส่วนมากไม่ค่อยตรวจบันทึกการสอนอย่างสม่ำเสมอ ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาจึงให้ความสำคัญแก่รายการประเมินข้อนี้น้อยไป

5. เกี่ยวกับแบบประเมินผลงานพิเศษ

จากการวิจัยพบว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งและเห็นด้วยมากที่จะนำรายการประเมินทั้งหมดไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานพิเศษ อาจเป็นเพราะรายการประเมินทั้ง 20 ข้อ นั้น ตรงกับความต้องการของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา ผู้ปฏิบัติงานพิเศษด้วย

รายการประเมินที่ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดและมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำสุดในข้อ 1 คือ มีการวางแผนงานเพื่อปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จตามนโยบาย แสดงว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ใกล้เคียงกัน อีกประการหนึ่ง เนื่องจากงานพิเศษนี้เป็นงานที่ครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชาปฏิบัตินอกเหนือไปจากงานประจำตามหน้าที่ ดังนั้นการวางแผนงานจึงจำเป็นเพื่องานพิเศษจะได้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายและไม่กระทบกระเทือนต่องานในหน้าที่ประจำด้วย ซึ่งผลการวิจัยข้อนี้ ก็คล้ายกับผลการวิจัยของประพนธ์ จันทน์นุรักษ์¹ ที่ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเป็นอันดับ 1 คือ พยายามหาวิถีทางเพื่อทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จตามนโยบาย

¹ประพนธ์ จันทน์นุรักษ์ , เกณฑ์ประเมินผลงานครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย , หน้า 93.

6. เกี่ยวกับแบบประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครุ

จากการวิจัยพบว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่จะนำรายการประเมินทั้งหมดไปใช้เป็นเกณฑ์ประเมินคุณลักษณะเฉพาะตัวครุ อาจเป็นเพราะรายการประเมินทั้ง 30 ข้อ นั้น ตรงกับความต้องการของประชากรในกลุ่มตัวอย่าง

รายการประเมินที่ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ในข้อ 15 คือ เป็นคนคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง เรียบร้อย สาเหตุที่ค่าเฉลี่ยในข้อนี้มีค่าต่ำนั้น อาจเนื่องจากประชากรในกลุ่มตัวอย่างโดยมากเป็นผู้สูงอายุ โดยมีอายุ 41 ปีขึ้นไป เป็นจำนวนร้อยละ 64.05 ในกลุ่มครุใหญ่ร้อยละ 61.82 ในกลุ่มครูช่วยครุใหญ่และร้อยละ 24.93 ในกลุ่มครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา ดังนั้น คุณลักษณะเฉพาะตัวครุในข้อ 15 ซึ่งครูจะต้องเป็นคนคล่องแคล่ว ว่องไว กระฉับกระเฉง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว และถูกต้อง เรียบร้อยนั้น ครูที่สูงอายุจึงมักปฏิบัติได้ยาก ดังนั้น ประชากรในกลุ่มตัวอย่างจึงให้ความสำคัญแก่รายการประเมินในข้อนี้ลดลงไปบ้าง

7. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการประเมินผลการปฏิบัติงานและการพิจารณาความดีความชอบ

จากการวิจัยพบว่า ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเป็นอันดับ 1 เป็นจำนวนร้อยละ 84.23 ในข้อ 13 คือ ควรให้ครูปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการสร้างเกณฑ์ อาจจะโดยวิธีที่สร้างขึ้นมาจากด้วยตนเองหรือโดยวิธีให้ความเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ที่มีผู้สร้างขึ้นว่าจะ "เห็นด้วย" หรือ "ไม่เห็นด้วย" เกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า กฎ เกณฑ์ หรือ ระเบียบใด ๆ ก็ตาม จะมีผู้ปฏิบัติตาม ก็ต่อเมื่อผู้ใช้เห็นด้วยหรือยอมรับ กฎ เกณฑ์ หรือ ระเบียบนั้น ๆ เสียก่อน ดังนั้นเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานแบบต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยทั้งหมดนี้ จึงน่าจะเป็นเกณฑ์ ๆ ที่นำไปสู่การปฏิบัติที่ดีต่อไป

เกี่ยวกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ควรจะเป็นผู้พิจารณาความดีความชอบครู เพื่อจะเสนอครูใหญ่ที่คลี่คลายในขั้นสุดท้าย(ในระดับโรงเรียน) ประชากรในกลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยเป็นอันดับ 1 ที่จะให้คณะกรรมการที่ครูในโรงเรียนคัดเลือกเป็นผู้พิจารณา คิดเป็นร้อยละ 48.25 ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ประชากรในกลุ่มตัวอย่างจะเห็นด้วยเป็นอันดับ 1 แต่ก็ เป็นจำนวนร้อยละไม่มากนักและไม่ถึงร้อยละ 50 ผู้วิจัยมีความเห็นว่า สาเหตุที่ใดคราร้อยละต่ำ อาจเป็นเพราะยังไม่เคยมีโรงเรียนใดดำเนินการแบบนี้มาก่อน จึงยังไม่มีใครแน่ใจ หรือเชื่อมั่นว่าวิธีการนี้จะบังเกิดผลดีหรือไม่ แต่อย่างไรก็ตาม ผลของการวิจัยก็แสดงให้เห็นว่าประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีความต้องการที่จะได้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เขา คัดเลือกเป็นผู้พิจารณาความดีความชอบของเขา จึงน่าจะได้มีการทดลองดำเนินการตามผลของการวิจัยนี้ เพื่อจะได้ทราบข้อเท็จจริงในทางปฏิบัติต่อไป

ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

จากการวิจัย เรื่อง " เภณฯประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูส่วน จังหวัด สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม " ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ยังมีข้าราชการครูอีกจำนวนไม่น้อย ที่ชอบข้ายการปฏิบัติงานแตกต่างไปจากงานของครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ และงานของครูประจำชั้นหรือครูประจำวิชา ซึ่งได้แก่ ข้าราชการครูส่วนจังหวัด ที่ช่วยราชการอยู่ในหมวดการศึกษาและส่วนการศึกษา ตลอดจนหัวหน้าหมวดการศึกษา จึงน่าจะ ได้มีการวิเคราะห์ลักษณะงานของบุคลากรดังกล่าวนี้ เพื่อนำข้อมูลไปสร้าง เภณฯประเมิน ผลการปฏิบัติงานตามความเหมาะสมต่อไป คือ

1. งานของเจ้าหน้าที่ในหมวดการศึกษา และส่วนการศึกษา
2. งานของหัวหน้าหมวดการศึกษา